

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

Інститут безпеки

Кафедра національної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор Інституту безпеки

С.О. Лисенко

" 1 " серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
національної безпеки

Протокол №1 від 1 серпня 2024 р.

Заст.зав. кафедри

В.В. Ровний

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНА ТА ЗОВНІШНЬО-ПОЛІТИЧНА БЕЗПЕКА»

спеціальності: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

освітнього рівня магістр

освітньої програми: Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Київ МАУП 2024

Розробник (-и) робочої програми навчальної дисципліни:

Терещук Олександр Дмитрович доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки.

 О. Д. Терещук

Викладач:

Терещук Олександр Дмитрович доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки.

 О. Д. Терещук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри національної безпеки

(протокол № 1 від "1" серпня 2024 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту безпеки

(протокол № 1 від "8" серпня 2024 р.)

Заст.зав. кафедри

(підпис)

В.В. Павленко
(П.І.Б.)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)

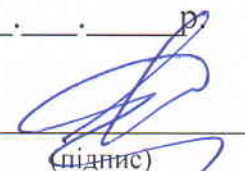
_____._____._____р.

Гарант освітньої програми

(підпис)

О.В. Бєрвєцький
(П.І.Б.)

Робочу програму перевірено

_____._____._____р.

(підпис)

О.В. Бєрвєцький
(П.І.Б.)

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), " " 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), " " 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), " " 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

На 20__/20__ н.р. _____ (_____), " " 20__ р., протокол №__
(підпис) (П.І.Б.)

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна, денно-дистанційна форми навчання	Заочна
Міжнародна та зовнішньо-політична безпека		
Курс	2	
Семестр	3	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	54	
Модульний контроль		
Семестровий контроль		
Самостійна робота	66	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Статус дисципліни: обов'язкова

3. Мета та завдання дисципліни. Метою курсу «Міжнародна та зовнішньо-політична безпека» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про принципи, механізми та інструменти забезпечення міжнародної й зовнішньо-політичної безпеки, розвиток здатності аналізувати зовнішньополітичні стратегії держав, оцінювати динаміку міжнародної безпекової ситуації, виявляти загрози та ризики глобального і регіонального рівнів, а також обґрунтовувати управлінські рішення у сфері зовнішньої політики й безпеки держави. Завданнями навчальної дисципліни «Міжнародна та зовнішньо-політична безпека» є: ознайомлення здобувачів із базовими поняттями, концепціями та теоріями міжнародної безпеки; формування знань щодо структури системи міжнародних відносин і ролі міжнародних організацій у підтриманні глобальної стабільності; вивчення зовнішньополітичних стратегій провідних держав і аналіз їхнього впливу на регіональну безпеку; опанування навичок аналізу конфліктів, оцінювання міжнародних ризиків і застосування дипломатичних, політико-правових та військово-політичних інструментів реагування; формування здатності оцінювати міжнародну безпекову ситуацію в контексті національних інтересів України, її зовнішньополітичного курсу, участі у міжнародних союзах та безпекових ініціативах.

4. Компетентності та програмні результати навчання за дисципліною

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у галузі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності).

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідних сферах національної безпеки.

Здатність аналізувати та оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин та проблеми міжнародної безпеки, їх вплив на національну безпеку в контексті набуття Україною членства в НАТО.

Здатність аналізувати та прогнозувати розвиток безпекового середовища (глобальний, регіональний та національний аспекти) за окремими сферами забезпечення та видами діяльності.

Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі національної безпеки (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) у широких та/або мультидисциплінарних контекстах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

Застосовувати вітчизняний та зарубіжний досвід забезпечення національної безпеки з урахуванням теорії національної безпеки під час здійснення професійної діяльності.

Приймати обґрунтовані рішення з питань забезпечення національної безпеки держави (за сферами забезпечення та видами діяльності), у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та інновацій, пошуку та аналізу відповідної інформації.

Забезпечувати дотримання принципу гендерної рівності під час здійснення професійної діяльності.

Синтезувати спектр заходів та підходів, що можуть використовуватись для вирішення проблем, пов'язаних з викликами глобальній, європейській та регіональній безпеці.

Застосовувати загальну методологію, спеціальні методи і технології для розв'язання професійних задач у визначених законодавством сферах та за напрямками майбутньої діяльності.

Управляти проведенням заходів у процесі забезпечення національної безпеки в різних умовах обстановки з використанням нових стратегічних підходів.

5. Структура навчальної дисципліни

№	Курс 1 Семестр 1 Всього годин у семестрі 90 Теми	Кількість годин, з них:					Примітка
		лекції	семінарські заняття	практ. лаб. зан. (ПЗ, ЛЗ)	інд.кон с. роб. (ІКС)	сам. рою. студ. (СРС)	
	Модуль 1. Теоретичні засади міжнародної безпеки та геополітики						
1.	Міжнародна безпека: поняття, структура, основні підходи	1	2			4	СР
2.	Геополітика та геостратегія як основа зовнішньої політики	1	2			4	СР

3.	Теорії міжнародних відносин і безпекові парадигми	1	2			4	CP
4.	Глобальні виклики XXI століття: нові типи загроз	1	2			3	CP
5	Поняття національних інтересів у контексті міжнародної безпеки	1	2			3	CP
6	Роль міжнародного права в регулюванні безпекових процесів	1	2			2	CP
	Модуль 2. Міжнародні безпекові організації та колективна безпека						
7	Організація Об'єднаних Націй у сфері підтримання миру	1	2			4	
8	НАТО: структура, завдання, еволюція безпекової стратегії	1	2			4	CP
9	Європейський Союз: спільна безпекова та оборонна політика	1	2			3	CP
10	ОБСЄ: принципи, інструменти та ефективність	1	1			3	CP
11	Регіональні союзи безпеки: ЛАД, ОДКБ, Африканський союз	1	1			2	CP
12	Механізми багатосторонньої безпекової дипломатії	1	1			3	CP
	Модуль 3. Зовнішньополітичні стратегії держав у сфері безпеки						
13	Зовнішньополітичні пріоритети США, Китаю, ЄС	1	2			4	CP
14	Зовнішньополітика Росії як загроза міжнародній безпеці	1	2			4	CP
15	Військово-політична стратегія Ізраїлю, Туреччини, Ірану	1	2			4	CP
16	Сучасна стратегія	1	1			3	CP

	стримування та баланс сил						
17	Безпека в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та Південній Азії	1	1			2	СР
18	Глобальні гравці у системі кібербезпеки та технологічного домінування	1	1			2	СР
	Модуль 4. Україна в міжнародній системі безпеки						
19	Зовнішньополітична стратегія України: безпековий аспект	1	2			3	
20	Україна – НАТО: динаміка, виклики, перспективи	1	2			3	
21	Україна в системі європейської безпеки	1	2			3	
22	Війна проти України як глобальний безпековий конфлікт	1	2			3	
23	Україна в міжнародних безпекових ініціативах	1	1			2	
24	Перспективи трансформації архітектури міжнародної безпеки після війни	1	1			2	

Тематичний план для денної форми навчання

Форми контролю:

- усне опитування - У;
 - контрольні роботи - КР;
 - перевірка конспектів - ПК;
 - перевірка завдань для самостійної роботи - СР;
 - тестування - Т;
 - колоквіум - К;
- інші:
- реферат.

6. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні засади міжнародної безпеки та геополітики

Тема 1. Міжнародна безпека: поняття, структура, основні підходи

1. Еволюція та сучасне розуміння поняття "міжнародна безпека", його ключові виміри (воєнний, політичний, економічний, інформаційний, екологічний, людський).
2. Структура сучасної міжнародної безпеки: глобальний, регіональний та національний рівні; роль держав, міжнародних організацій та недержавних акторів.
3. Основні теоретичні школи та підходи до аналізу міжнародної безпеки: реалізм, лібералізм, конструктивізм, неомарксизм та їх вплив на безпекові дослідження.

Література: [4; 11; 13]

Тема 2. Геополітика та геостратегія як основа зовнішньої політики

1. Сутність та взаємозв'язок понять "геополітика", "геостратегія" та "геоекономіка" в контексті формування зовнішньополітичного курсу держав.
2. Класичні геополітичні теорії (А. Мехен, Х. Маккіндер, К. Гаусгофер, Н. Спайкмен) та їх сучасні інтерпретації.
3. Вплив географічних, ресурсних, демографічних та комунікаційних чинників на формування геополітичних інтересів та геостратегічних пріоритетів ключових акторів міжнародних відносин.

Література: [11; 13; 14]

Тема 3. Теорії міжнародних відносин і безпекові парадигми

1. Огляд фундаментальних теорій міжнародних відносин (реалізм, лібералізм, конструктивізм, англійська школа) та їх пояснювальний потенціал щодо питань війни, миру та безпеки.
2. Еволюція безпекових парадигм: від традиційної національної безпеки до концепцій колективної, всеосяжної, кооперативної та людської безпеки.
3. Критичні підходи до безпеки (феміністична теорія безпеки, постструктуралізм, "зелена" теорія) та їх значення для розуміння сучасних безпекових викликів.

Література: [4; 11; 13]

Тема 4. Глобальні виклики XXI століття: нові типи загроз

1. Ідентифікація та аналіз сучасних глобальних викликів та загроз міжнародній безпеці: міжнародний тероризм, кіберзагрози, зміни клімату та їх наслідки, пандемії, нелегальна міграція, розповсюдження зброї масового знищення.
2. Транснаціональний характер нових загроз, їх взаємопов'язаність та вплив на всі рівні безпеки.
3. Проблеми та перспективи міжнародного співробітництва у протидії глобальним викликам та новим типам загроз.

Література: [3; 4; 13]

Тема 5. Поняття національних інтересів у контексті міжнародної безпеки

1. Теоретичні підходи до визначення та класифікації національних інтересів держави (життєво важливі, стратегічні, тактичні).
2. Процес формування, артикуляції та реалізації національних інтересів у зовнішній та безпековій політиці держави.

3.Взаємозв'язок та потенційні суперечності між національними інтересами окремих держав та підтриманням міжнародної безпеки і стабільності.

Література: [5; 11; 12]

Тема 6. Роль міжнародного права в регулюванні безпекових процесів

1.Основні принципи та джерела міжнародного права, що регулюють питання застосування сили, мирного вирішення спорів та колективної безпеки (Статут ООН, міжнародне гуманітарне право).

2.Міжнародно-правові механізми запобігання конфліктам, контролю над озброєннями, боротьби з тероризмом та іншими міжнародними злочинами.

3.Проблеми ефективності міжнародного права у забезпеченні міжнародної безпеки: виклики дотримання, інтерпретації та примусу до виконання норм.

Література: [11; 12; 13]

Модуль 2. Міжнародні безпекові організації та колективна безпека

Тема 7. Організація Об'єднаних Націй у сфері підтримання миру

1.Структура, повноваження та механізми ООН у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки, з акцентом на ролі Ради Безпеки ООН.

2.Еволюція та сучасні виклики операцій ООН з підтримання миру (ОПМ) та миробудівництва.

3.Роль Генеральної Асамблеї, Міжнародного Суду ООН та інших органів і спеціалізованих установ ООН у запобіганні конфліктам та зміцненні міжнародної безпеки.

Література: [4; 11; 13]

Тема 8. НАТО: структура, завдання, еволюція безпекової стратегії

1.Історичні передумови створення, основоположні документи, структура та механізми прийняття рішень в Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

2.Трансформація стратегічних концепцій НАТО від холодної війни до сучасності: колективна оборона, кризове реагування, безпека через співробітництво.

3.Сучасні пріоритети НАТО: стримування та оборона, реагування на гібридні загрози, кібербезпека, адаптація до змін у глобальному безпековому середовищі.

Література: [11; 12; 14]

Тема 9. Європейський Союз: спільна безпекова та оборонна політика

1.Етапи формування та інституційний розвиток Спільної зовнішньої та безпекової політики (СЗБП) та Спільної безпекової і оборонної політики (СБОП) Європейського Союзу.

2.Ключові інструменти та місії ЄС у сфері врегулювання криз, миротворчості та зміцнення безпекового потенціалу партнерів (Європейський фонд миру, Стратегічний компас).

3.Роль ЄС як глобального безпекового актора: амбіції, можливості та виклики у відносинах з НАТО та іншими міжнародними гравцями.

Література: [4; 11; 13]

Тема 10. ОБСЄ: принципи, інструменти та ефективність

1. Історія створення, основоположні принципи (Гельсінський заключний акт) та інституційна структура Організації з безпеки і співробітництва в Європі.
2. Інструментарій ОБСЄ у трьох вимірах безпеки: військово-політичному, економіко-довкільному та людському.
3. Роль та ефективність ОБСЄ у превентивній дипломатії, врегулюванні конфліктів та постконфліктному відновленні на європейському просторі, зокрема в контексті російської агресії проти України.

Література: [4; 11; 13]

Тема 11. Регіональні союзи безпеки: ЛАД, ОДКБ, Африканський союз

1. Порівняльний аналіз цілей, структури, механізмів та ефективності регіональних безпекових організацій: Ліга Арабських Держав (ЛАД) та її роль на Близькому Сході.
2. Організація Договору про колективну безпеку (ОДКБ): склад, завдання, військовий потенціал та її місце в архітектурі безпеки пострадянського простору.
3. Африканський союз (АС) та його Архітектура миру та безпеки (APSA): досягнення та виклики у розв'язанні конфліктів та підтриманні стабільності в Африці.

Література: [4; 11; 13]

Тема 12. Механізми багатосторонньої безпекової дипломатії

1. Форми та методи багатосторонньої дипломатії у сфері міжнародної безпеки: переговори, консультації, конференції, саміти.
2. Роль міжнародних режимів контролю над озброєннями, роззброєння та нерозповсюдження зброї масового знищення (ДНЯЗ, КЗХЗ, КБТЗ).
3. Сучасні тенденції та виклики для багатосторонньої безпекової дипломатії в умовах зростаючої геополітичної конкуренції.

Література: [4; 11; 13]

Модуль 3. Зовнішньополітичні стратегії держав у сфері безпеки

Тема 13. Зовнішньополітичні пріоритети США, Китаю, ЄС

1. Аналіз сучасної зовнішньополітичної стратегії США: глобальне лідерство, стримування суперників, просування демократії та економічних інтересів.
2. Зовнішньополітичні цілі та інструменти Китайської Народної Республіки: концепція "Спільноти єдиної долі людства", ініціатива "Один пояс, один шлях", модернізація збройних сил.
3. Формування та реалізація зовнішньополітичних пріоритетів Європейського Союзу як глобального гравця: стратегічна автономія, сусідська політика, просування цінностей.

Література: [4; 11; 13]

Тема 14. Зовнішньополітика Росії як загроза міжнародній безпеці

1. Ідеологічні засади та цілі сучасної зовнішньої політики Російської Федерації: ревізіонізм, протидія Заходу, відновлення сфер впливу.
2. Використання Росією гібридних методів ведення війни: інформаційні операції, кібератаки, енергетичний шантаж, підтримка екстремістських рухів.
3. Наслідки агресивної зовнішньої політики Росії для глобальної та регіональної безпеки, зокрема повномасштабне вторгнення в Україну та його вплив на міжнародний порядок.

Література: [4; 12; 13]

Тема 15. Військово-політична стратегія Ізраїлю, Туреччини, Ірану

1. Ключові елементи та детермінанти військово-політичної стратегії Ізраїлю в умовах тривалих регіональних конфліктів та загроз безпеці.
2. Зовнішньополітичні амбіції та військово-політична стратегія Туреччини: балансування між регіональним лідерством, членством в НАТО та відносинами з ключовими глобальними гравцями.
3. Військово-політична доктрина Ірану: ядерна програма, ракетний потенціал, підтримка проксі-сил та їх вплив на стабільність на Близькому Сході.

Література: [4; 11; 13]

Тема 16. Сучасна стратегія стримування та баланс сил

1. Теоретичні основи та еволюція концепції стратегічного стримування в ядерну та пост-біполярну епоху.
2. Роль та динаміка глобального та регіональних балансів сил у сучасній системі міжнародних відносин.
3. Нові виклики та виміри стратегії стримування: кіберстримування, космічна безпека, економічне стримування та протидія гібридним загрозам.

Література: [4; 11; 13]

Тема 17. Безпека в Азійсько-Тихоокеанському регіоні та Південній Азії

1. Основні безпекові виклики та конфліктні точки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні: територіальні суперечки в Південно-Китайському морі, проблема Тайваню, ядерна програма КНДР.
2. Безпекова ситуація в Південній Азії: індо-пакистанські відносини, проблема тероризму та екстремізму, наслідки ситуації в Афганістані.
3. Формування регіональних безпекових альянсів та партнерств (AUKUS, Quad, діалогові механізми АСЕАН) та їх вплив на регіональну стабільність.

Література: [4; 11; 13]

Тема 18. Глобальні гравці у системі кібербезпеки та технологічного домінування

1. Стратегії провідних держав (США, Китай, Росія, ЄС) у сфері забезпечення національної кібербезпеки та проектування впливу в глобальному кіберпросторі.
2. Конкуренція за технологічне лідерство (штучний інтелект, 5G/6G, квантові технології, біотехнології) як новий вимір геополітичного суперництва.

3. Міжнародні зусилля з розробки норм відповідальної поведінки держав у кіберпросторі та запобігання гонці озброєнь у нових технологічних сферах.

Література: [4; 11; 13]

Модуль 4. Україна в міжнародній системі безпеки

Тема 19. Зовнішньополітична стратегія України: безпековий аспект

1. Пріоритети та завдання Стратегії зовнішньополітичної діяльності України в контексті забезпечення національної безпеки та відновлення територіальної цілісності.

2. Курс на членство в ЄС і НАТО як ключовий елемент безпекової стратегії України.

3. Розвиток двосторонніх стратегічних партнерств та багатосторонньої дипломатії для зміцнення міжнародної підтримки України.

Література: [11; 12; 14]

Тема 20. Україна – НАТО: динаміка, виклики, перспективи

1. Еволюція відносин України з НАТО: від Партнерства заради миру до статусу партнера з розширеними можливостями та стратегічного курсу на повноправне членство.

2. Практичне співробітництво України з Альянсом: Річні національні програми, Комплексний пакет допомоги НАТО Україні, участь в операціях та навчаннях.

3. Основні виклики на шляху євроатлантичної інтеграції України (внутрішні реформи, зовнішні загрози) та перспективи членства в НАТО в контексті поточної безпекової ситуації.

Література: [11; 12; 14]

Тема 21. Україна в системі європейської безпеки

1. Роль та місце України в архітектурі європейської безпеки, внесок у протидію спільним загрозам.

2. Поглиблення співпраці України з Європейським Союзом у сфері спільної безпекової та оборонної політики (СБОП ЄС), участь у місіях та ініціативах ЄС.

3. Взаємодія України з ОБСЄ та іншими регіональними європейськими безпековими форматами для захисту національних інтересів та зміцнення стабільності в Європі.

Література: [11; 13; 14]

Тема 22. Війна проти України як глобальний безпековий конфлікт

1. Аналіз причин, характеру та наслідків повномасштабної агресії Російської Федерації проти України для глобальної системи безпеки.

2. Вплив війни на міжнародне право, роль міжнародних організацій, продовольчу, енергетичну, ядерну та інформаційну безпеку світу.

3. Формування міжнародної коаліції на підтримку України: санкційна політика, військово-технічна допомога, гуманітарна підтримка та дипломатичні зусилля.

Література: [4; 12; 13]

Тема 23. Україна в міжнародних безпекових ініціативах

1. Активна участь України в існуючих та ініціювання нових міжнародних безпекових форматів (Кримська платформа, Люблінський трикутник, Київська ініціатива безпеки).
2. Просування української Формули миру та зусилля з притягнення Російської Федерації до міжнародно-правової відповідальності за злочин агресії та військові злочини.
3. Роль України у формуванні нових регіональних та глобальних безпекових альянсів та коаліцій для забезпечення тривалого миру.

Література: [12; 13; 14]

Тема 24. Перспективи трансформації архітектури міжнародної безпеки після війни

1. Аналіз уроків російсько-української війни для ефективності існуючих механізмів глобального та регіонального управління безпекою.
2. Можливі моделі та сценарії реформування ООН та інших міжнародних безпекових інституцій для запобігання майбутнім конфліктам.
3. Визначення майбутньої ролі та місця України в оновленій архітектурі європейської та світової безпеки, гарантії безпеки для України.

Література: [4; 13; 14]

7. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Макс. к-сть балів за одиницею	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць	к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць	к-сть одиниць	макс. к-сть одиниць
Відвідування лекцій	2	3	6	2	4	2	4
Відвідування сем. занять	2	4	8	3	6	3	6
Робота на сем. занятті	5	4	20	3	15	3	15
Виконання завд. для сам. роботи	4	6	24	4	16	4	16

Виконання модульної роботи	20	1	20	1	20	1	20
Виконання ІНДЗ	50	-		-		-	
Разом			78		61		61
Максимальна кількість балів:							200
200:100=2. Студент набрав X балів; розрахунок: X:2=загальна к-сть балів.							100

7.1. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

1. Дати визначення поняття "міжнародна безпека" та охарактеризувати його ключові виміри.
2. Проаналізувати структуру сучасної міжнародної безпеки на глобальному та регіональному рівнях.
3. Порівняти підходи реалізму та лібералізму до аналізу міжнародної безпеки.
4. Розкрити сутність понять "геополітика" та "геостратегія" та їх взаємозв'язок.
5. Охарактеризувати одну з класичних геополітичних теорій (на вибір: А. Мехен, Х. Маккіндер, К. Гаусгофер, Н. Спайкмен).
6. Проаналізувати вплив ресурсних чинників на формування геополітичних інтересів держави.
7. Охарактеризувати пояснювальний потенціал конструктивізму щодо питань війни та миру.
8. Проаналізувати еволюцію безпекових парадигм від національної до людської безпеки.
9. Розкрити сутність одного з критичних підходів до безпеки (наприклад, феміністична теорія).
10. Ідентифікувати та проаналізувати два сучасні глобальні виклики міжнародній безпеці (наприклад, міжнародний тероризм, зміни клімату).
11. Охарактеризувати транснаціональний характер сучасних загроз та їх взаємопов'язаність.
12. Дати визначення та класифікацію національних інтересів держави.
13. Проаналізувати взаємозв'язок національних інтересів та міжнародної безпеки.
14. Назвати основні принципи міжнародного права, що регулюють застосування сили.
15. Проаналізувати проблеми ефективності міжнародного права у забезпеченні міжнародної безпеки.
16. Охарактеризувати роль Ради Безпеки ООН у підтриманні міжнародного миру.
17. Проаналізувати сучасні виклики операцій ООН з підтримання миру.
18. Визначити роль Генеральної Асамблеї ООН у запобіганні конфліктам.
19. Описати структуру та механізми прийняття рішень в НАТО.
20. Проаналізувати трансформацію стратегічних концепцій НАТО від холодної війни до сучасності.

21. Назвати сучасні пріоритети діяльності НАТО (наприклад, стримування, кібербезпека).
22. Охарактеризувати інституційний розвиток Спільної безпекової і оборонної політики (СБОП) ЄС.
23. Назвати ключові інструменти ЄС у сфері врегулювання криз (наприклад, Європейський фонд миру).
24. Назвати основоположні принципи Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).
25. Оцінити роль ОБСЄ у превентивній дипломатії на європейському просторі.
26. Порівняти цілі та структуру Ліги Арабських Держав (ЛАД) та Африканського союзу (АС) як регіональних безпекових організацій.
27. Охарактеризувати завдання та військовий потенціал Організації Договору про колективну безпеку (ОДКБ).
28. Проаналізувати досягнення та виклики Архітектури миру та безпеки Африканського союзу (APSA).
29. Назвати основні форми та методи багатосторонньої дипломатії у сфері міжнародної безпеки.
30. Охарактеризувати роль міжнародних режимів контролю над озброєннями (наприклад, ДНЯЗ).
31. Проаналізувати ключові аспекти сучасної зовнішньополітичної стратегії США.
32. Охарактеризувати зовнішньополітичні цілі Китайської Народної Республіки (наприклад, "Один пояс, один шлях").
33. Визначити основні зовнішньополітичні пріоритети Європейського Союзу як глобального гравця.
34. Розкрити ідеологічні засади сучасної зовнішньої політики Російської Федерації.
35. Проаналізувати використання Росією гібридних методів ведення війни.
36. Охарактеризувати ключові елементи військово-політичної стратегії Ізраїлю.
37. Проаналізувати зовнішньополітичні амбіції Туреччини та її роль у регіоні.
38. Розкрити основні аспекти військово-політичної доктрини Ірану (ядерна програма, ракетний потенціал).
39. Розкрити еволюцію концепції стратегічного стримування.
40. Проаналізувати роль глобального балансу сил у сучасній системі міжнародних відносин.
41. Назвати основні безпекові виклики в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (наприклад, проблема Тайваню).
42. Охарактеризувати безпекову ситуацію в Південній Азії (наприклад, індо-пакистанські відносини).
43. Проаналізувати роль одного з регіональних безпекових альянсів в АТР (наприклад, AUKUS, Quad).
44. Порівняти стратегії США та Китаю у сфері забезпечення національної кібербезпеки.
45. Охарактеризувати конкуренцію за технологічне лідерство як новий вимір геополітичного суперництва.
46. Визначити пріоритети Стратегії зовнішньополітичної діяльності України в контексті національної безпеки.

47. Обґрунтувати курс на членство в ЄС і НАТО як ключовий елемент безпекової стратегії України.
48. Проаналізувати еволюцію відносин України з НАТО.
49. Охарактеризувати практичне співробітництво України з Альянсом (наприклад, Річні національні програми).
50. Назвати основні виклики на шляху євроатлантичної інтеграції України.
51. Визначити роль та місце України в сучасній архітектурі європейської безпеки.
52. Проаналізувати напрямки співпраці України з ЄС у сфері Спільної безпекової і оборонної політики.
53. Проаналізувати причини повномасштабної агресії РФ проти України для глобальної безпеки.
54. Оцінити вплив війни на міжнародне право та роль міжнародних організацій.
55. Охарактеризувати ключові напрямки міжнародної підтримки України у протидії агресії.
56. Навести приклади участі України в міжнародних безпекових форматах (наприклад, Кримська платформа).
57. Розкрити сутність української Формули миру.
58. Проаналізувати уроки російсько-української війни для ефективності існуючих механізмів глобальної безпеки.
59. Запропонувати можливі моделі реформування ООН для запобігання майбутнім конфліктам.
60. Визначити майбутню роль України в оновленій архітектурі європейської безпеки.

7.2. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді тестування. Студентами пропонуються тестові завдання у кількості 60 запитань. Максимальна кількість балів - 10 балів.

7.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Залік

7.4. Орієнтований перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Охарактеризуйте еволюцію поняття "міжнародна безпека" та назвіть його ключові виміри в сучасному світі.
2. Опишіть структуру сучасної міжнародної безпеки, вказавши на роль різних акторів на глобальному, регіональному та національному рівнях.
3. Порівняйте основні теоретичні школи аналізу міжнародної безпеки (реалізм, лібералізм, конструктивізм) та їхній вплив на безпекові дослідження.
4. Розкрийте сутність та взаємозв'язок понять "геополітика", "геостратегія" та "геоекономіка".
5. Назвіть представників класичних геополітичних теорій та коротко охарактеризуйте їхні основні ідеї та сучасні інтерпретації.
6. Проаналізуйте вплив географічних та ресурсних чинників на формування геополітичних інтересів ключових міжнародних акторів.
7. Охарактеризуйте пояснювальний потенціал фундаментальних теорій

- міжнародних відносин (наприклад, реалізму та лібералізму) щодо питань війни та миру.
8. Простежте еволюцію безпекових парадигм від традиційної національної безпеки до концепції людської безпеки.
 9. Ідентифікуйте та проаналізуйте щонайменше п'ять сучасних глобальних викликів та загроз міжнародній безпеці.
 10. Поясніть транснаціональний характер нових загроз безпеці та їх взаємопов'язаність.
 11. Які проблеми та перспективи існують у міжнародному співробітництві для протидії глобальним викликам, таким як зміни клімату чи пандемії?
 12. Назвіть та охарактеризуйте різні теоретичні підходи до визначення та класифікації національних інтересів держави.
 13. Проаналізуйте потенційні суперечності між національними інтересами окремих держав та необхідністю підтримання міжнародної безпеки.
 14. Які основні принципи та джерела міжнародного права регулюють питання застосування сили та мирного вирішення спорів?
 15. Назвіть проблеми ефективності міжнародного права у забезпеченні міжнародної безпеки та шляхи їх подолання.
 16. Опишіть структуру та повноваження Ради Безпеки ООН у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки.
 17. Які сучасні виклики стоять перед операціями ООН з підтримання миру (ОПМ) та миробудівництва?
 18. Яку роль відіграють Генеральна Асамблея ООН та Міжнародний Суд ООН у зміцненні міжнародної безпеки?
 19. Охарактеризуйте історичні передумови створення, структуру та механізми прийняття рішень в НАТО.
 20. Як трансформувалися стратегічні концепції НАТО від періоду холодної війни до сьогодення?
 21. Назвіть сучасні пріоритети НАТО у відповідь на зміни в глобальному безпековому середовищі (напр., гібридні загрози, кібербезпека).
 22. Опишіть основні етапи формування та інституційний розвиток Спільної зовнішньої та безпекової політики (СЗБП) ЄС.
 23. Наведіть приклади ключових інструментів та місій ЄС у сфері врегулювання криз та миротворчості (напр., Європейський фонд миру).
 24. Назвіть основоположні принципи та охарактеризуйте інституційну структуру Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).
 25. Який інструментарій використовує ОБСЄ у військово-політичному, економіко-довкільному та людському вимірах безпеки?
 26. Оцініть роль та ефективність ОБСЄ у превентивній дипломатії та врегулюванні конфліктів на європейському просторі, зокрема в контексті російської агресії проти України.
 27. Проведіть порівняльний аналіз цілей, структури та механізмів регіональних безпекових організацій, таких як Ліга Арабських Держав та Африканський союз.
 28. Охарактеризуйте місце Організації Договору про колективну безпеку (ОДКБ) в архітектурі безпеки пострадянського простору та її роль у сучасних конфліктах.

29. Назвіть та охарактеризуйте основні форми та методи багатосторонньої дипломатії у сфері міжнародної безпеки.
30. Яку роль відіграють міжнародні режими контролю над озброєннями (наприклад, ДНЯЗ) у підтриманні міжнародної безпеки?
31. Проаналізуйте сучасну зовнішньополітичну стратегію США, вказавши на її ключові безпекові пріоритети та інструменти реалізації.
32. Охарактеризуйте зовнішньополітичні цілі Китайської Народної Республіки та її підходи до забезпечення національної та міжнародної безпеки (напр., концепція "Спільноти єдиної долі людства").
33. Які основні зовнішньополітичні пріоритети Європейського Союзу в сфері безпеки та як ЄС прагне досягти "стратегічної автономії"?
34. Назвіть ідеологічні засади та основні цілі сучасної зовнішньої політики Російської Федерації, що становлять загрозу міжнародній безпеці.
35. Опишіть гібридні методи, які Росія використовує для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей, та їх вплив на безпеку інших держав.
36. Які ключові елементи та детермінанти визначають військово-політичну стратегію Ізраїлю в умовах регіональної нестабільності?
37. Охарактеризуйте зовнішньополітичні амбіції та військово-політичну стратегію сучасної Туреччини.
38. Проаналізуйте військово-політичну доктрину Ірану та її вплив на безпекову ситуацію на Близькому Сході.
39. Розкрийте теоретичні основи та еволюцію концепції стратегічного стримування в сучасних міжнародних відносинах.
40. Яку роль відіграє глобальний та регіональні баланси сил у забезпеченні міжнародної безпеки та стабільності сьогодні?
41. Назвіть та проаналізуйте основні безпекові виклики та конфліктні точки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (напр., проблема Тайваню, територіальні суперечки).
42. Охарактеризуйте безпекову ситуацію в Південній Азії, зосередившись на ключових проблемах та відносинах між основними акторами.
43. Яку роль відіграють регіональні безпекові альянси та партнерства (AUKUS, Quad) у формуванні безпекового ландшафту Азійсько-Тихоокеанського регіону?
44. Порівняйте стратегії провідних держав (напр., США, Китай, Росія) у сфері забезпечення національної кібербезпеки та проектування впливу в глобальному кіберпросторі.
45. Як конкуренція за технологічне лідерство (штучний інтелект, 5G/6G) впливає на геополітичне суперництво та міжнародну безпеку?
46. Які ключові пріоритети та завдання визначені в Стратегії зовнішньополітичної діяльності України для забезпечення національної безпеки?
47. Обґрунтуйте значення курсу на членство в ЄС і НАТО як основного елемента безпекової стратегії України.
48. Як Україна розвиває двосторонні стратегічні партнерства для зміцнення своєї безпеки? Наведіть приклади.
49. Простежте еволюцію відносин України з НАТО від Партнерства заради миру до сучасного етапу, включаючи статус партнера з розширеними можливостями.

50. Які основні виклики стоять на шляху євроатлантичної інтеграції України та якими є перспективи її членства в НАТО в поточних умовах?
51. Охарактеризуйте роль та місце України в сучасній архітектурі європейської безпеки та її внесок у протидію спільним загрозам.
52. Як відбувається поглиблення співпраці України з Європейським Союзом у сфері спільної безпекової та оборонної політики (СБОП ЄС)?
53. Яким чином Україна взаємодіє з ОБСЄ та іншими європейськими безпековими форматами для захисту своїх національних інтересів?
54. Проаналізуйте вплив повномасштабної агресії Російської Федерації проти України на глобальну систему безпеки та міжнародний порядок.
55. Яким чином війна в Україні вплинула на міжнародне право, продовольчу, енергетичну та ядерну безпеку світу?
56. Наведіть приклади міжнародних безпекових форматів та ініціатив (напр., Кримська платформа, Люблінський трикутник), в яких Україна бере активну участь або які були ініційовані нею.
57. Розкрийте суть української Формули миру та зусиль з притягнення Російської Федерації до міжнародно-правової відповідальності за злочин агресії.
58. Яку роль відіграє Україна у формуванні нових регіональних та глобальних безпекових альянсів та коаліцій?
59. Які уроки російсько-української війни можуть бути використані для реформування існуючих механізмів глобальної та регіональної безпеки, зокрема ООН?
60. Яким ви бачите майбутнє місце та роль України в оновленій архітектурі європейської та світової безпеки, включаючи питання гарантій безпеки?

7.5. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	5 (відмінно)
82-89	B	4 (добре)
75-81	C	
68-74	D	3 (задовільно)
60-67	E	
35-59	FX	2 (незадовільно)
1-34	F	

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Legal Reforms of the Land Market in the Countries of Central and Eastern Europe and the Development of Their Financial and Credit Institutions Yasynok M, Va, , Zemko A, Yasynok D та інші, всього 6 осіб. Systematic Reviews in Pharmacy. 2020; 11(10): 948-953. <https://doi.org/10.31838/srp.2020.10.142> (Scopus)

2. Confidential Information and the Right to Freedom of Speech. Bevz, S., Tereshchuk, O. ., Kravchuk, O. ., Yehorova, V. та інші, всього 6 осіб. International Journal of Criminology and Sociology, 10, 648–651. <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2021.10.75> (Scopus)
3. State Migration Service of Ukraine with in the system of entitie simplementing State migration policy. ZarovnaIryna, AnheleniukAnna- Mariia, ZubkoArtemта інші, всього 5 осіб. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. Volume 24. Issue 8. (Scopus)
4. Терещук О. Д., Кривошликов С. Ф. Діагностика загроз міжнародній безпеці по мотивах Давосу-2024. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. № 1, 2024
5. Дмитрова О. С., Терещук О. Д., Карпова К. В. Теоретичні аспекти формування системи економічної безпеки держави. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2023. Випуск 37. С. 173-177. DOI <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2023.37.32> Копан О. В. Забезпечення внутрішньої безпеки України: теоретико-управлінські засади. Введення в поліцейську стратегію: монографія / О. В. Копан. – К.: НАВСУ, 2001. – 424 с.
6. Чередниченко, Н. В. (2009). Кадрова безпека як складова частина економічної безпеки підприємства (Doctoral dissertation, Видавництво СумДУ).
7. Інформаційна безпека організації як фактор посилення бренду роботодавця [Електронний ресурс] Л. В. Мазник, О. І. Драган Київський економічний науковий журнал. 2023. № 1. С. 39-44. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kecsdj_2023_1_7
8. Безпека інформаційних систем організацій [Електронний ресурс] / Я. Пахольчук, А. Митко // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 89-96. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvckrc_2017_1_11
9. Теоретичні аспекти розвитку та безпеки організації [Електронний ресурс] / Ю. В. Касьянова Управління розвитком. 2013. № 23. С. 126-128. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uproz_2013_23_56
10. Аналіз теоретичних викладок організації та управління соціальноекономічною безпекою [Електронний ресурс] / А. Д. Калько // Інвестиції: практика та досвід. - 2012. - № 23. - С. 118-123. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2012_23_30
11. Ананьїн, В. О., Горлинський, В. В., & Пучков, О. О. (2021). Міжнародна безпека та євроатлантична інтеграція України (Конспект лекцій). ІСЗЗІ КПІ ім. Ігоря Сікорського.
12. Медвідь, Ф., & Чорна, М. (2015). Безпекова політика України в умовах зовнішньої агресії: нормативно-правове забезпечення. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 5-6(79-80), 117-126.
13. Тронько, О. О., & Бережна, К. В. (2024). Сучасність міжнародної безпеки в контексті глобалізації. Український досвід останнього десятиріччя. Юридичний науковий електронний журнал, (4), 716-720. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-4/171>
14. Яремко, І., Мазур, Ю., Карковська, В., & Лукашевська, У. (2020). Архетипний аналіз сучасного стану міжнародної безпеки України. Traektoriâ Nauki = Path of Science, 6(10), 2023-2031. <https://doi.org/10.22178/pos.63-5>